

**Nr 7**

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till viss ändring av lagen om rätt till fiske.*

Genom en den 19 januari 1962 dagtecknad proposition, nr 33, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av tredje lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

**Lag**

**angående ändrad lydelse av 24 § lagen den 1 december 1950 (nr 596)  
om rätt till fiske**

Härigenom förordnas, att 24 § lagen den 1 december 1950 om rätt till fiske<sup>1</sup> skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

**24 §.**

*(Gällande lydelse)*

*(Föreslagen lydelse)*

Oskiftat fiske — — — — — märklig tidsutdräkt.  
Upplåtelse av — — — — — flera fastigheter.

*Hör fiske till allenast en fastighet, vilken ej utgöres av enbart fiske, och innehaves fastigheten med samäganderätt, må på ansökan av någon av delägarna meddelas föreskrift enligt vad i första stycket är stadgat.*

Vad i — — — — — i fiskevårdsområde.

---

*Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.*

<sup>1</sup> Senaste lydelse av 24 §, se SFS 1960:131.

*Propositionens huvudsakliga innehåll*

För att motverka vissa missförhållanden i Stockholms yttre skärgård föreslås sådan ändring i 24 § fiskerättslagen att, där fiske hör till allenast en fastighet, vilken ej utgöres av enbart fiske, och fastigheten innehaves med samäganderätt, delägare får möjlighet att utverka länsstyrelsens föreskrifter huru fisket må nyttjas.

*Gällande bestämmelser, tidigare behandling samt fiskeristyrelsens förslag*

För de stadganden i samäganderättslagen, fiskerättslagen och lagen om fiskevårdsområden, vilka här är av betydelse, liksom för tillkomsten i här relevanta delar av dessa bestämmelser lämnas en redogörelse å s. 3—5 i propositionen. Under hänvisning till denna redogörelse må här anges följande.

*Samäganderättslagen* är bl. a. tillämplig på fastighet, som äges av två eller flera samfällt (1 §). För förfogande över fastigheten i dess helhet eller vidtagande av förvaltningsåtgärd rörande densamma kräves i princip enhällighet mellan delägarna (2 §). Om delägarna ej kan enas rörande fastighetens förvaltning eller nyttjande, äger domstol på framställning av delägare förordna att fastigheten under viss tid skall omhändertagas av god man, som rätten utser (3 §). Gode mannen skall förvalta fastigheten till delägarnas bästa (4 §).

Enligt 24 § *fiskerättslagen* må oskiftat fiske liksom annat fiske som är samfällt för två eller flera fastigheter nyttjas av fastigheternas ägare efter vad de kan sämjas. Om de ej kan enas, må enligt samma lagrum länsstyrelse, på framställning av någon av dem, föreskriva hur fisket får nyttjas. — Lagrummet äger ej tillämpning på fiske, som ingår i fiskevårdsområde.

Enligt 1 § *lagen om fiskevårdsområden* må sådant område bildas för samfällt ordnande av fiskeförhållandena samt främjande av fiskerättsägarnas gemensamma intressen. Fiskevårdsområdes delägare utgöres i princip av ägarna till det fiske som ingår i området (2 §). Såsom huvudregel vid bildande av fiskevårdsområde gäller, att samtycke skall föreligga antingen från delägare, som företräder mer än hälften av delaktighetstalet och dessutom utgör minst en tredjedel av antalet delägare, eller också från delägare, som utgör mer än halva antalet delägare och tillika företräder minst en tredjedel av delaktighetstalet (6 § första stycket). Då fråga är om fiske, som bara hör till en fastighet och ej ensamt för sig utgör sådan fastighet, räcker det dock om samtycke lämnas från mer än halva antalet delägare eller av delägare, som företräder mer än hälften av delaktighetstalet (6 § andra stycket). — Sistnämnda bestämmelse tillkom på initiativ av riksdagen för att underlätta bildandet av fiskevårdsområden och därigenom söka råda bot på vissa missförhållanden i fråga om fisket i delar av Stockholms yttre skärgård. Härvid åsyftades förhållandena inom vissa fastigheter med ett mycket stort antal delägare och med sitt huvudsakliga värde i själva fisket. — För rösträtten inom fiskevårdsområde är huvudregeln (9 § första stycket) att vid omröstning gäller enkel majoritet, räknad

efter huvudtalet. I en del fall kräves dock viss anslutning i delaktighet samt i andra enhällighet mellan delägarna. Huvudregeln kan sättas ur kraft genom beslut av delägarna, som således kan bestämma exempelvis att röstningen skall ske efter delaktighet. Härför kräves dock (9 § tredje stycket) enhällighet eller, då beslutet fattas i samband med fiskevårdsområdes bildande, att anslutning föreligger i form av en sådan kvalificerad majoritet som enligt 6 § första eller andra styckena fordras för att fiskevårdsområde skall komma till stånd. — Hänvisningen till andra stycket i 6 § tillkom 1961 och hade till ändamål att ytterligare underlätta tillkomsten av fiskevårdsområden inom de berörda fastigheterna i Stockholms yttre skärgård. — Ändringen tillkom efter framställning av *länsstyrelsen i Stockholms län*. Länsstyrelsen framförde emellertid därvid ytterligare förslag till åtgärder i syfte att komma till rätta med de omtalade missförhållandena i skärgården.

Rörande det närmare innehållet i länsstyrelsens framställning hänvisas till propositionen s. 5—6.

I anledning av länsstyrelsens framställning i denna del har *fiskeristyrelsen* i skrivelse den 14 februari 1961 ifrågasatt, om ej det av länsstyrelsen åsyftade resultatet i huvudsak kunde nås genom ett tillägg till 24 § fiskerättslagen, genom vilket det i lagrummet angivna länsstyrelseförfarandet gjordes tillämpligt på fall, där fiske allenast hör till en fastighet och ej ensamt för sig utgör fastighet.

### *Remissyttranden*

Över länsstyrelsens framställning, utom såvitt avser den genomförda ändringen i lagen om fiskevårdsområden, samt över fiskeristyrelsens skrivelse har efter remiss yttranden avgivits av kammarkollegiet, lantmäteristyrelsen, häradshövdingen i Mellersta Roslags domsaga, Stockholms läns fiskareförbund samt Stockholms länsförbund av Riksförbundet Landsbygdens folk. Därjämte har länsstyrelsen och fiskeristyrelsen yttrat sig över varandras förslag.

I fråga om innehållet i de avgivna yttrandena hänvisas till s. 6—7 i propositionen.

### *Departementschefen*

Departementschefen — vars uttalanden i deras helhet återfinnes å s. 7—9 samt 12 i propositionen — erinrar till en början om att i Stockholms yttre skärgård råder förhållanden, som torde sakna motsvarighet på annat håll i riket och som medför särskilda svårigheter på fiskets och fiskevårdens område. Departementschefen anger vidare att, med tanke på dessa särskilda förhållanden, särbestämmelser genomförts i 6 och 9 §§ lagen om fiskevårdsområden, men att länsstyrelsen i Stockholms län och fiskeristyrelsen föreslagit ytterligare åtgärder. Någon ytterligare uppmjukning av majoritetsregeln för bildande av fiskevårdsområde finner departementsche-

fen icke nu böra övervägas. — Även i de fall, där erforderlig majoritet finnes bland delägarna, kan enligt departementschefen kostnaderna för bildande av fiskevårdsområde verka återhållande, särskilt som dessa kostnader svårigen låter sig beräkna i förväg. Departementschefen angiver härefter:

»Möjligheten att i de samägda fiskefastigheterna i Stockholms ytterskärgård reglera fiskets nyttjande via fiskevårdsområde kan således väntas bli oprövad även i fall där behovet av reglering är uppenbart. Det är tydligt att oenighet lätt kan leda till kaotiska förhållanden, där antalet delägare — såsom förekommer i något fall — överstiger trehundra. För att lösa frågan om fiskets nyttjande i dylika fall finnes, om man bortser från möjligheten av en laga delning av fastigheten eller fisket, endast utvägen att förordna god man enligt samäganderättslagen. Emellertid råder stor tveksamhet om vilka fiskebestämmelser en sådan god man i det enskilda fallet äger utfärda med verkan att överträdelse av dem kan beivras.

En mera framkomlig väg skulle säkerligen erbjuda sig, om man enligt fiskeristyrelsens förslag låter delägare i samägt fiske av här avsett slag, vare sig god man förordnats eller inte, få samma möjlighet som delägare i fiske, samfällt för två eller flera fastigheter, att enligt 24 § fiskerättslagen hos länsstyrelsen begära föreskrifter för fiskets nyttjande. Även andra fördelar torde kunna väntas av en dylik lagändring. Erfarenheten visar att i de ifrågavarande fiskefastigheterna i Stockholms skärgård intresset för god fiskevård inte är detsamma hos alla andelsägare. En bestämmelse som den föreslagna kan antagas medföra att ytterligare utbud av andelar i dessa skärgårdsfisken inte får gensvar hos andra än dem som är inställda på att rätta sig efter de föreskrifter om fiskets nyttjande som länsstyrelsen kan komma att utfärda. Den inte önskvärda handeln med småandelar i fiskefastigheterna torde därmed kunna effektivt begränsas.

Den föreslagna lagändringen riktar sig mot missförhållanden i de fiskefastigheter, för vilka gäller den särskilda rösträttsregeln i 6 § andra stycket lagen om fiskevårdsområden, alltså fall där delägarnas fiskerätt omfattar endast en fastighets fiske och detta fiske ej ensamt för sig utgör en fastighet. Anledning torde saknas att utsträcka tillämpningsområdet för 24 § fiskerättslagen även till fiske varmed äganderätt till grunden inte är förändad.»

Departementschefen föreslår härefter, att det nu aktuella tillägget till 24 § fiskerättslagen skall göras. Det erinras om att, till följd av stadgandet i 35 § fiskerättslagen, den, som bryter mot föreskrift meddelad med stöd av det föreslagna nya stycket i 24 §, blir förfallen till ansvar för olovligt fiske. Departementschefen angiver också att, i den mån länsstyrelsens föreskrifter lämnar någon del av fisket oreglerat, samäganderättslagen alltjämt blir tillämplig beträffande denna del liksom fallet även blir i fråga om nyttjande av fastigheten till annat än fiske. Departementschefen finner dock detta icke böra utgöra något hinder mot bifall till förslaget, eftersom samma förhållanden redan gäller enligt reglerna om fiskevårdsområden.

*Lagrådet*

I sitt utlåtande över förslaget har lagrådet angivit:

»Genom det på riksdagens initiativ tillkomna andra stycket i 6 § lagen om fiskevårdsområden samt den år 1961 genomförda ändringen av 9 § tredje stycket samma lag ha möjligheterna ökat att få till stånd fiskevårdsområden beträffande sådana fisken i Stockholms skärgård som omförmålas i remissprotokollet. Den däri redovisade utredningen kan icke anses giva vid handen, att ytterligare lagstiftningsåtgärder i fråga om nyttjandet av dessa fisken äro behöfliga. I lagtekniskt hänseende föranleder förslaget icke någon erinran.»

*Departementschefens uttalande vid anmälan av lagrådets utlåtande*

Vid anmälan av lagrådets utlåtande har departementschefen ytterligare anfört:

»Bestämmelsen i 24 § fiskerättslagen om föreskrifter för fiskets nyttjande betraktades vid lagens tillkomst som ett provisorium i avbidan på lagstiftning om fiskevårdsområden. Då lagen om fiskevårdsområden sedermera tillkom, bibehölls den emellertid i enlighet med en utbredd opinion bland remissinstanserna. Som skäl härför anförde föredragande departementschefen att bestämmelsen hade en inte oviktig uppgift att fylla i sådana fall, där det av någon anledning inte gick att bilda fiskevårdsområde eller där oenigheten gällde endast någon detalj och bildande av fiskevårdsområde framstod som en onödig omgång. Eftersom viss majoritet krävdes för bildande av fiskevårdsområde, framstod det för departementschefen som en nödvändighet att behålla möjligheten för *envar* delägare att med stöd av 24 § fiskerättslagen genom hänvändelse till myndighet erhålla föreskrifter om samfällt fiskes nyttjande. Det framhölls också att stadgandet hade för tjänsten att erbjuda ett enkelt förfarande, som lätt kunde anpassas efter skilda förhållanden. De sålunda anförda skälen torde i allt väsentligt kunna åberopas även för den nu föreslagna utvidgningen av paragrafens tillämpningsområde.

Enligt vad jag inhämtat har ännu inte gjorts någon ansökan om bildande av fiskevårdsområde av något av ifrågavarande fisken. Den påtalade uppsplittringen av äganderätten till fiskena med därav följande olägenheter för allmänna och enskilda intressen fortgår alltjämt. Sålunda har helt nyligen i ett par fall meddelats lagfart å 1/54 000 av en av fiskefastigheterna. Det synes alltså inte vara utan skäl som de för fiskevården närmast ansvariga myndigheterna, fiskeristyrelsen och länsstyrelsen, funnit sig böra föreslå ytterligare lagstiftningsåtgärder i fråga om nyttjandet av dessa fisken. Då härjämte lagrådet förklarar lagförslaget i lagtekniskt hänseende inte föranleda någon erinran, anser jag att förslaget bör föreläggas riksdagen.»

### Utskottet

Utskottet erinrar om att riksdagens revisorer i sin berättelse (del I s. 274) över den år 1961 av dem verkställda granskningen av statsverket påtalat de förhållanden, som föranlett det förevarande förslaget, och angivit att behov av åtgärder från statsmakternas sida kunde förefinnas.

Utskottet delar den uppfattning, som av departementschefen framförts i propositionen, och har ingen erinran emot den föreslagna lagändringen.

Utskottet får således hemställa,  
att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 20 februari 1962

På tredje lagutskottets vägnar:

HANS LEVIN

*Vid detta ärendes behandling har närvarit:*

från första kammaren: herrar Lindahl, Kristiansson, Ebbe Ohlsson, Knut Johansson, Åkesson, Ernst Olsson, Paul Jansson och Gunnar Pettersson\*;

från andra kammaren: herrar Levin, Johansson i Torp, Nyberg, fru Torbrink, herrar Svenning, Wachtmeister, Hamrin i Kalmar och Mattsson.

\* Ej närvarande vid utlåtandets justering.